

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА
Вікторія СОВА
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правова культура особистості»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

18 Виробництво та технології

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Харчові технології

(назва освітньої програми)

спеціальність

181 Харчові технології

відділення

Підприємництва

(назва відділення)

2025 рік

Робоча програма

«Правова культура особистості»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галузю знань

спеціальністю

освітньо-професійно

ю програмою

18 Виробництво та технології

181 Харчові технології

Харчові технології

«29» серпня 2025 року, - 13 с.

Розробник:

Ірина БЕРЕГЕЛЯ, к.ю.н., викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін
Протокол від 29.08.2025 року № 1

Голова циклової комісії гуманітарних дисциплін

М. Ірклієвська

Схвалено методичною радою коледжу.
Протокол від 29.08.2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 18 Виробництво та технології	Вибіркова
Модулів – 2		
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 181 Харчові технології Освітньо-професійна програма: Харчові технології	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр:
		6-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи - 3	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		26 год.
		Практичні, семінарські:
		26 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		38 год.
Вид контролю:		
Диференційований залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 52/38

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Правова культура особистості» є формування базових знань здобувачів освіти щодо системних уявлень про правову культуру і правову свідомість, вироблення правового мислення та стилю правомірної поведінки у повсякденному житті, правового мислення у міжособистісних відносинах та спілкуванні із представниками судових і правоохоронних органів.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ОПП «Харчові технології»

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні компетентності (СК):

ОПШ «Харчові технології»

СК 8. Здатність дотримуватися вимог законодавства та використовувати нормативно-технічну документацію в галузі харчових технологій.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Правознавство», «Громадянська освіта», «Історія України», «Основи філософських знань».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

Спеціальність «Харчові технології»

РН 7. Застосовувати вимоги законодавства, нормативно-технічну та технологічну документацію в галузі харчових технологій в професійній діяльності.

РН 17. Спілкуватися та укладати ділову документацію державною та іноземною мовами, зокрема з професійних питань.

РН 20. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 21. Формувати і відстоювати власну думку та громадянську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо.

РН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Правова культура особи, суб'єктивні права та об'єктивні юридичні обов'язки, застосування права

Тема 1. Правова культура та правова свідомість

Поняття правової культури. Види та структура правової культури особистості. Правосвідомість: поняття, структура, види. Правомірна поведінка, її ознаки, класифікація. Законність. Склад і зміст правовідносин.

Тема 2. Цінність правового регулювання

Поняття та ознаки правового регулювання. Класифікація сфер правового регулювання. Методи та напрямки правового регулювання. Поняття та ознаки права. Соціальна цінність права.

Тема 3. Нормотворча техніка, способи та типи правового регулювання

Поняття, структура та реалізація норм права. Поняття системи права та системи законодавства. Основні галузі права в Україні. Основні елементи системи законодавства. Способи та типи правового регулювання. Дозволи, заборони, зобов'язання.

Тема 4. Реалізація суб'єктивних юридичних прав

Поняття та зміст суб'єктивного права. Порядок звернення громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування. Види звернень. Особливості реалізації права у сфері приватного та публічного права, його стадії.

Тема 5. Реалізація суб'єктивних юридичних обов'язків

Поняття об'єктивного юридичного обов'язку. Структури юридичного обов'язку. Форма реалізації права, що означає виконання юридичних обов'язків. Процес реалізації обов'язку.

Тема 6. Застосування права

Правозастосовна діяльність органів державної влади та стадії правозастосування. Юридичний та фактичний зміст. Акти застосування права. Ознаки актів застосування норм права. Акти застосування норм права за видами, формами, функціями правового регулювання та способом прийняття.

Модуль 2. Особливості застосування правових норм у різних галузях права, механізми правового примусу

Тема 7. Особливості застосування правових норм в галузі трудового права

Структурні вимоги до змісту юридичного документа. Документи з особового складу: автобіографія, характеристика, накази з особового складу, заява, резюме. Особливості складання.

Тема 8. Особливості застосування правових норм у сфері сімейного та цивільного права

Загальна характеристика та порядок укладення цивільно-правових договорів. Поняття видів забезпечення виконання зобов'язань. Способи забезпечення зобов'язань. Застосування правових норм у сфері сімейного права.

Тема 9. Захист порушених суб'єктивних прав

Поняття права на захист цивільних прав та охоронюваних законом інтересів. Припинення порушень та сприяння відновленню порушених прав. Захист порушених прав. Основні форми захисту прав особи.

Тема 10. Захист порушених сімейних суб'єктивних прав

Захист сімейних прав та інтересів. Основні способи захисту сімейних прав та інтересів. Форми захисту сімейних прав. Повноваження органів опіки та піклування.

Тема 11. Захист порушених цивільних суб'єктивних прав

Способи захисту цивільних прав та інтересів. Правовий захист. Судова влада в Україні. Суди загальної юрисдикції. Позовна давність, її види.

Тема 12. Юридична відповідальність

Правопорушення, його ознаки та види. Кримінальна відповідальність та звільнення від неї. Поняття та підстави адміністративної відповідальності. Моральна шкода та порядок її відшкодування.

Тема 13. Покарання та його види

Поняття та мета покарання. Система, види покарань та їх призначення. Адміністративний примус та адміністративні стягнення.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		сем	п	с.р.	
Модуль 1. Правова культура особи, суб'єктивні права та об'єктивні юридичні обов'язки, застосування права					
Тема 1. Правова культура та правова свідомість	8	2	2	-	4
Тема 2. Цінність правового регулювання	8	2	2	-	4
Тема 3. Нормотворча техніка, способи та типи правового регулювання	7	2	2	-	3
Тема 4. Реалізація суб'єктивних юридичних прав	6	2	-	-	4
Тема 5. Реалізація суб'єктивних юридичних обов'язків	7	2	2	-	3
Тема 6. Застосування права	7	2	2	-	3
Модульна контрольна робота №1	2	-	2	-	-
Разом за модулем 1	45	12	12		21
Модуль 2. Особливості застосування правових норм в різних галузях права, механізми правового примусу					
Тема 7. Особливості застосування правових норм в галузі трудового права	7	2	2	-	3
Тема 8. Особливості застосування правових норм в сфері сімейного та цивільного права	7	2	2	-	3
Тема 9. Захист порушених суб'єктивних прав	5	2	-	-	3
Тема 10. Захист порушених сімейних суб'єктивних прав	6	2	2	-	2
Тема 11. Захист порушених цивільних суб'єктивних прав	6	2	2	-	2
Тема 12. Юридична відповідальність	6	2	2	-	2
Тема 13. Покарання та його види	6	2	2	-	2
Модульна контрольна робота №2	2	-	2	-	-
Разом за модулем 2	45	14	14		17
Усього годин	90	26	26		38

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Тема 1. Правова культура та правова свідомість 1. Правова культура: поняття, види, структура. 2. Зміст правової культури. 3. Правова культура особистості. 4. Правосвідомість: поняття, структура, види. 5. Правомірна поведінка, її ознаки, класифікація.	2

	<p>6. Поняття правовідносин. 7. Склад і зміст правовідносин. Законність. 8. Юридичні факти, юридичні дії, юридичні події.</p>	
2	<p>Тема 2. Цінність правового регулювання 1. Поняття та ознаки правового регулювання. 2. Класифікація сфер правового регулювання. 3. Методи та напрямки правового регулювання. 4. Поняття та ознаки права. 5. Соціальна цінність права.</p>	2
3.	<p>Тема 3. Нормотворча техніка, способи та типи правового регулювання 1. Поняття, структура та реалізація норм права 2. Поняття системи права та системи законодавства. 3. Основні галузі права в Україні. 4. Основні елементи системи законодавства. 5. Способи та типи правового регулювання. 6. Дозволи, заборони, зобов'язання.</p>	2
4.	<p>Тема 4. Реалізація суб'єктивних юридичних прав Тема 5. Реалізація суб'єктивних юридичних обов'язків 1. Поняття та зміст суб'єктивного права. 2. Порядок звернення громадян до органів державної влади та місцевого самоврядування. 3. Види звернень. 4. Особливості реалізації права у сфері приватного та публічного права. 5. Стадії реалізації права у сфері приватного та публічного права. 6. Поняття об'єктивного юридичного обов'язку. 7. Структури юридичного обов'язку. 8. Форма реалізації права, що означає виконання юридичних обов'язків. 9. Процес реалізації обов'язку.</p>	2
5.	<p>Тема 6. Застосування права 1. Правозастосовна діяльність органів державної влади та стадії правозастосування. 2. Юридичний та фактичний зміст. 3. Акти застосування права. 4. Ознаки актів застосування норм права. 5. Акти застосування норм права за видами, формами, функціями правового регулювання та способом прийняття.</p>	2
6.	Модульна контрольна робота №1	2
7.	<p>Тема 7. Особливості застосування правових норм в галузі трудового права 1. Структурні вимоги до змісту юридичного документа. 2. Документи з особового складу: автобіографія, характеристика, накази з особового складу, заява, резюме. 3. Особливості складання.</p>	2
8.	<p>Тема 8. Особливості застосування правових норм у сфері сімейного та цивільного права 1. Загальна характеристика та порядок укладення цивільно-правових договорів. 2. Поняття видів забезпечення виконання зобов'язань. 3. Способи забезпечення зобов'язань. 4. Застосування правових норм у сфері сімейного права.</p>	2
9.	Тема 9. Захист порушених суб'єктивних прав	2

	Тема 10. Захист порушених сімейних суб'єктивних прав 1. Поняття права на захист цивільних прав та охоронюваних законом інтересів. 2. Припинення порушень та сприяння відновленню порушених прав. 3. Захист порушених прав. 4. Основні форми захисту прав особи. 5. Захист сімейних прав та інтересів. 6. Основні способи захисту сімейних прав та інтересів. 7. Форми захисту сімейних прав. 8. Повноваження органів опіки та піклування.	
10.	Тема 11. Захист порушених цивільних суб'єктивних прав 1. Способи захисту цивільних прав та інтересів. 2. Правовий захист. 3. Судова влада в Україні. 4. Суди загальної юрисдикції. 5. Позовна давність, її види.	2
11.	Тема 12. Юридична відповідальність 1. Правопорушення, його ознаки та види. 2. Кримінальна відповідальність та звільнення від неї. 3. Поняття та підстави адміністративної відповідальності. 4. Моральна шкода та порядок її відшкодування.	2
12	Тема 13. Покарання та його види 1. Поняття та мета покарання. 2. Система, види покарань та їх призначення. 3. Адміністративний примус. 4. Види адміністративних стягнень.	2
13	Модульна контрольна робота №2	2
	Разом	26

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст	Кількість годин
1.	Тема 1. Правова культура та правова свідомість 1. Склад і зміст правовідносин. Законність. 2. Юридичні факти, юридичні дії, юридичні події.	4
2.	Тема 2. Цінність правового регулювання 1. Поняття та ознаки права. 2. Соціальна цінність права.	4
3.	Тема 3. Нормотворча техніка, способи та типи правового регулювання 1. Способи та типи правового регулювання. 2. Дозволи, заборони, зобов'язання.	3

4.	Тема 4. Реалізація суб'єктивних юридичних прав 1. Особливості реалізації права у сфері приватного та публічного права. 2. Стадії реалізації права у сфері приватного та публічного права.	4
5.	Тема 5. Реалізація суб'єктивних юридичних обов'язків 1. Форма реалізації права, що означає виконання юридичних обов'язків. 2. Процес реалізації обов'язку.	3
6.	Тема 6. Застосування права 1. Акти застосування норм права за видами, формами, функціями правового регулювання та способом прийняття.	3
7.	Тема 7. Особливості застосування правових норм в галузі трудового права 1. Заява, резюме. 2. Особливості складання.	3
8.	Тема 8. Особливості застосування правових норм у сфері сімейного та цивільного права 1. Способи забезпечення зобов'язань. 2. Застосування правових норм у сфері сімейного права.	3
9.	Тема 9. Захист порушених суб'єктивних прав 1. Захист порушених прав. 2. Основні форми захисту прав особи.	3
10.	Тема 10. Захист порушених сімейних суб'єктивних прав 1. Повноваження органів опіки та піклування.	2
11.	Тема 11. Захист порушених цивільних суб'єктивних прав 1. Позовна давність, її види.	2
12.	Тема 12. Юридична відповідальність 1. Моральна шкода та порядок її відшкодування.	2
13.	Тема 13. Покарання та його види 1. Адміністративний примус та адміністративні стягнення.	2
	Разом	38

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, відеоролики, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль № 1 50						Модуль № 2 50						Всього балів	
T 1	T 2	T 3	T4-5	T 6	МКР №1	T 7	T 8	T 9-10	T 11	T 12	T 13		МКР №2
C3 1	C3 2	C3 3	C3 4	C35		C3 6	C3 7	C3 8	C3 9	C3 10	C3 11		
7	7	7	7	7	15	6	6	6	6	6	5	15	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання диференційованого заліку
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс. Закон України від 8 липня 2010 року // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – №50–51. Ст. 572.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. Науково-практичний коментар. Харків.: Одисей, 2018. 1048 с.
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
5. Цивільний кодекс України: затверджений Законом України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 44. Ст. 356.
6. Сімейний кодекс України: затверджений Законом України від 10.01.2002 р. № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21-22. Ст. 135.
7. Кодекс законів про працю України: затверджений Законом УРСР від 10.12.1971 р. № 322-VIII. Відомості Верховної Ради. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379.
9. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
10. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 2. Ст. 4.

Підручники (навчальні посібники)

11. Попова О.В. Правова культура особистості. Навч. пос. зі схемами. К.: НУБіП України. 2021. 185 с.
12. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Правознавство. – 3-тє вид. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2021. 184 с.
13. Загальна теорія права. Підручник. Петришин О.В., Лук'янов Д.В., Максимов С.І. та ін. Харків. Право. 2020. 568 с.

ДОПОМІЖНА

14. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. / За ред. Галунька З., О.Правотворової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020, 466 с.
15. Дзера О.В. Сімейне право України. – Київ.: Юрінком Інтер, 2020. – 520 с.
16. Цивільне право України. Загальна частина: підручник Київський національний університет імені Тараса Шевченка / Р.А. Майданник. Цивільне право. Практикум. Навчальний посібник. Видання 3-тє, перероблене і доповнене. Київ: 2019. – 622 с.
17. Макєєва О.М. Правова ідеологія та правова культура: напрями взаємодії та складники правової системи. Національний вісник публічного та приватного права. Випуск 6. Том 1. 2018. С.40-45

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

18. Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

19. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
20. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/24367971>
21. Електронна юридична бібліотека [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://law.biz.ua>
22. Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>
23. Створіть своє професійне резюме тут. URL: <http://surl.li/mtcirg>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ»

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (поточний, модульний та підсумковий контроль (диференційований залік). Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни у балах переводиться у національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» згідно з табл. 1.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 2-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів;

2 модуль - 1,5 (45 год.) – 50 балів.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання юридичних завдань, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- використання чинного законодавства для вирішення практичних юридичних ситуацій;
- правильність оформлення відповідей на юридичні задачі (номер статті, назва нормативно-правового акта, зміст, висновки);
- доповіді, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;

- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Правова культура особистості» є диференційований залік, який виставляється виключно за результатами поточного та модульного контролю (сума набраних балів за всі модулі). Залік виставляється під час останнього практичного заняття.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «**Відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**Добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні практичних завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка «**Незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.